

LEADER

Keskipiste

2025

TOIMINTAKERTOMUS

SISÄLLYS

1. Yhteenveto toiminnasta ja strategian tilanteesta	3
2. Strategian toteuttaminen	4
2.1. Strategian toteumatilanne ja rahoitetut hankkeet	4
2.2. Esimerkkejä hyvistä hankkeista	7
2.3. Muu toiminta	9
3. Leader-ryhmä alueensa kehittäjänä	13
3.1. Leader-ryhmän oma toiminta ja verkostot	13
3.2. Yhdistys ja sen resurssit	17
3.3. Toimintaympäristö ja tulevaisuus	17
4. Tuloslaskelma ja tase	18
Liitteet	
Liite 1 Yhdistyksen määrälliset tulostavoitteet 2023–2027	20
Liite 2 Lehtileikkeitä	21

Kuvat: Keskipiste-Leader, rahoitetut hankkeet, osa tekoäyllä tuotettuja

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Keskipiste

1. YHTEENVETO TOIMINNASTA JA STRATEGIAN TILANTEESTA

Vuoden 2025 aikana ohitettiin jo ohjelmakauden 2023–2027 puoliväli. Vuodesta muodostui hankerahoitusten osalta ennätysvilkas. Leader hanke- ja yritystukihakemuksia sekä omien tukivälineiden kautta haettuja tukihakemuksia saapui noin 350 kpl. Keskipiste-Leader oli mukana useissa yhdistyksille ja yrityksille järjestetyissä tilaisuuksissa kuten yrittäjien aamukahveilla ja yhdistysilloissa. Viestintä ja aktivointi ovat tuottaneet hyvin tulosta ja hakemusmäärät ovat todella suuria.

Vuoden 2025 aikana Leader-toimiston käsittelyyn saapui 131 Leader hankehakemusta. Yritystukia oli 102 kpl ja hanketukia 29 kpl. Leader-hallituksen myönteisen päätöksen sai 112 hakemusta, joista 83 yritystukia ja 29 hanketukia. Hallituksen päätöksillä sidottiin koko vuoden rahoituskehys noin 1,7 milj €. Elinvoimakeskusten päätöksenteko sujui myös ripeästi ja lähes kaikki hakemukset saivat viranomaispäätöksen vuoden loppuun mennessä.

Myönteisiä Nuoriso-, Yhteisö- ja Startti Leader päätöksiä tehtiin peräti 202 kpl.

Kokonaisuudessaan strategian painopisteiden toteuttaminen hanketyön avulla on onnistunut erittäin hyvin. Neljästä painopistealueesta korostuvat etenkin ”Viihtyminen ja kulttuuriympäristö” sekä ”Älykäs yrittäjyys”. Näiden osalta toteuma on strategian tavoitteita suurempi. Kaksi muuta pai-

nopistettä eli ”Osallistuvat nuoret” ja ”Uudistuvat yhteisöt” ovat myös hyvässä vauhdissa.

Vanhan ohjelmakauden 2014–2022 viimeisetkin hankkeet saivat loppumaksatuspäätöksen vuoden 2025 aikana ja ohjelmakausi saatiin siltä osin valmiiksi.

Nuorisotoiminnan osalta vuosi oli vilkas. Nuorisoaktivaattori oli mukana lukuisissa alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa edistämässä Nuoriso Leader -työtä. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun Leader-ryhmien merkittävä yhteisötoiminta oli valtakunnallisten Nuoriso Leader -päivien järjestäminen marraskuussa Kuusamossa yhdessä Maaseutuverkon kanssa. Keskipisteen nuorisotyöryhmässä oli vuoden aikana 20 alueen nuorta ja he osallistuivat esimerkiksi valtakunnallisten Nuoriso Leader -päivien suunnitteluun ja järjestelyihin. Nuoret myös aloittivat ERAS-MUS+ hankkeen suunnittelun yhdessä Saksan Leader kumppaneiden kanssa.

Keskipiste-Leaderin viestintää toteutettiin hanketarinoiden avulla ja jatkamalla vaikuttajaviestintää alueen somevaikuttajien kanssa. Suunnittelu aloitettiin myös Leaderin 30-vuotisjuhlavuoden toimista. Hyviä hanke-esimerkkejä ja Leader käytänteitä puolestaan haettiin syksyn opintomatkalta Kainuun Leader-ryhmien vieraana. Matkalle osallistuivat Keskipiste- ja Rieska-Leaderin hallitukset ja henkilöstö.

Vuonna 2025 tuettiin:

30
Nuoriso Leader
-hanketta

61
Yhteisö Leader
-hanketta

111
Startti Leader
-hanketta

2. STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN

2.1. Strategian toteumatilanne ja rahoitetut hankkeet

Hakemuksia saapui vuonna 2025 yhteensä 131 kpl, joista 29 hanketukia ja 102 yritystukihakemuksia. Keskipiste-Leaderin hallitus antoi myönteisen lausunnon 29 hanketuen ja 83 yritystuen rahoittamisesta, yhteensä 1 724 018 euron edestä. Hallituksen päätöksen saaneista hankkeista määrällisesti suurin osa kohdistui Älykäs yrittäjyys -painopisteen alle (83 kpl), mutta euromääräisesti eniten myönnettiin Viihtyvyys ja kulttuuriympäristö -painopisteeseen

(527 657 €). Innostuneet ja osallistuvat nuoret sekä Uudistuvat yhteisöt -painopisteen mukaisia hankkeita rahoitettiin yhteensä 13.

Omien rahoitusvälineiden osalta vuosi 2025 oli ennätysvilkas. Myönteisiä päätöksiä tehtiin yhteensä 202 kappaletta. Nuoriso Leader päätöksen sai 30 hanketta, Yhteisö Leaderista rahoitettiin 61 hanketta ja Startti Leaderista peräti 111 hanketta. Pienet hankkeet on koettu erittäin tarpeellisiksi niin nuorten, yhteisöjen kuin yritystenkin kohdalla ja niille on paikkansa kehittämistyössä.

Rahoituksen jakautuminen strategian painopisteiden mukaan 2025 / hallitus

	€	%	TAVOITE
1. Innostuneet ja osallistuvat nuoret	405 783,61 €	24 %	20 %
2. Viihtyminen ja kulttuuriympäristö	527 657,97 €	31 %	30 %
3. Älykäs yrittäjyys	523 976,78 €	30 %	25 %
4. Uudistuvat Yhteisöt	266 599,50 €	15 %	25 %
Kaikki yhteensä	1 724 017,86 €		

Rahoituksen jakautuminen strategian painopisteiden mukaan 2025 / ELYn päätökset

	€	%	TAVOITE
1. Innostuneet ja osallistuvat nuoret	360 181,56 €	20 %	20 %
2. Viihtyminen ja kulttuuriympäristö	605 509,06 €	34 %	30 %
3. Älykäs yrittäjyys	572 944,78 €	32 %	25 %
4. Uudistuvat Yhteisöt	268 519,50 €	15 %	25 %
Kaikki yhteensä	1 807 154,90 €		

Rahoituksen jakautuminen strategian painopisteiden mukaan 2023-2025 / ELYn päätökset

	€	%	TAVOITE
1. Innostuneet ja osallistuvat nuoret	667 227,50 €	15 %	20 %
2. Viihtyminen ja kulttuuriympäristö	1 911 124,68 €	44 %	30 %
3. Älykäs yrittäjyys	1 320 043,48 €	30 %	25 %
4. Uudistuvat Yhteisöt	451 159,05 €	10 %	25 %
Kaikki yhteensä	4 349 554,71 €		

ELY-keskuksen päätöksen sai yhteensä 118 rahoitettavaa hanke- ja yritystukihakemusta.

Läpileikkaavista teemoista Älykkäät ratkaisut ja digitaalisuus toteutui 31 eri hankkeessa. Erityisiä ympäristö- ja ilmastotoimia hankkeissa oli yhteensä 11 kpl. Yhdistykset hakivat rahoitusta esimerkiksi energia- ja lämmitysmuotojen päivittämiseen, yritykset puolestaan uusien energiaa tai ympäristöä säästävien tuotteiden kehittämiseen. Lisäksi rahoitettiin ensimmäinen pienimuotoinen vesistönsuojatushanke.

Yritystuista noin 67 % oli uusia tukimuotoja eli käynnistys- tai kehittämistukia. Yritystukien kokonaismäärä on tämän myötä kolmikertaistunut aikaisempien kausien tasoon nähden. Tämä osoittaa mielenkiinnon ja tarpeen tukimuodoille ainakin ohjelmakauden alussa. Pienet kertakorvauspohjaiset tuet ovat lähtökohtaisesti hyviä ja

tarpeellisia. Kappalemääräisesti tukihakemuksia tulee paljon, mikä asettaa haasteensa käsittelyprosessille niin Leader-ryhmässä kuin Elinvoimakeskuksessa. Uudet tukimuodot ovat vaatineet poisoppimista vanhoista käytänteistä, mutta pääosin toteutus ja maksatus ovat sujuneet hyvin.

Yritysten investointitukien hakemusmäärät olivat aiempien vuosien tasolla, ja niissä oli perinteisesti sekä toimitilojen rakentamis- ja remontoituvuutta että laitehankintoja.

Hanketukipuolella harrastusmahdollisuuksien parantamiseen liittyvät yleishyödylliset investoinnit korostuivat edelleen, mutta yhteisöjen toimintaa ja palveluita kehittäviä hankkeita rahoitettiin aiempaa enemmän. Lisäksi rahoitettiin ensimmäinen Älykkäät kylät -hankekokonaisuus.

Ohjelmakauden ollessa jo yli puolivälin päättyneistä hankkeista on saatu jo hyvin tuloksia. Yritysten raportoi-

**Vuonna 2025
tuettiin:**

83

yritystä

joista

12

uutta yritystä

**Tukien
vaikutuksella
vuosina 2023–2025
syntyi:**

79
uutta yritystä

30
henkilötyövuotta
uusia työpaikkoja

mien tietojen mukaan uusia työpaikkoja on syntynyt vuoden 2025 loppuun mennessä noin 29 htv:n edestä tukea saaneisiin yrityksiin. Yhteisöt ovat tehneet hankkeissa yhteensä noin 10 980 tunnin edestä talkootöitä.

Yhteisöjen tilojen energiatehokkuutta on aiempien vuosien tapaan parannettu pienemmillä lämmitys-järjestelmien muutoksilla. Lisäksi on valmistunut yksi kylätalon energia- ja kunnossapitosuunnitelma, jota toteuttamalla saadaan merkittäviä energiasäästöjä sekä vähennettyä vuosittaisia käyttökustannuksia.

Päätyneiden hankkeiden raporttien mukaan hankkeen ovat lisänneet alueen asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallistumista, kyläläisten välistä yhteistyötä tai edistäneet ikääntyvien liikkumista ja sosiaalista aktiivisuutta. Hankkeilla on saatu useita uusia tai parannettuja harrastus- ja liikuntapaikkoja, kuten snowcross-rata, 18-väyläinen frisbeegolfrata ja uusi ampumarata. Monien virkistys- ja luontokohteiden käytettävyys ja viihtyisyys paranivat. Kohteiden lisääminen digitaalisiin karttapalveluihin lisäsi luontokohteiden saavutettavuutta, myös kulttuuriperintöä on viety digitaaliseen muotoon eri hankkeissa. Uudet kohteet mahdollistavat

erilaisten kilpailujen, tapahtumien ja kulttuuritoiminnan järjestämisen ja edistävät näin myös alueen matkailua ja vetovoimaa.

Yritysten investointitukien avulla on laajennettu ja parannettu useiden yritysten toimitiloja sekä hankittu uusia koneita toiminnan kehittämiseksi. Kehittämistukia on hyödynnetty uusien palveluiden ja tuotteiden kehittämiseen sekä yritysten toiminnan laadun parantamiseen. Uusia yrityksiä on perustettu varsinkin yritystoiminnan käynnistystuen auttamana. Kaikkiaan Leader-rahoitusta hakeneista yrityksistä 12 on ollut uusia yrityksiä. Lisäksi useampi omistajanvaihdokseen tähtäävä suunnitteluhanke on johtanut yrityskauppoihin ja varmistanut näin yritystoiminnan jatkumisen alueella.

Yrittäjyyden edistäminen ja yritysten tukeminen ovat olleet aina vahvoina painopisteinä Keskipiste-Leaderin strategioissa. Yritystuet ja elinkeinolliset hankkeet myötävaikuttavat työpaikkojen ja uusien yritysten syntymiseen merkittävästi. Nykyisellä kaudella uusia työpaikkoja on syntynyt Leader-yritystukien kautta noin 30 htv. Uusia yrityksiä on syntynyt Leader-yritystukien ja Startti Leader -tukien myötävaikutuksella 79 kpl. Tarkemmat tiedot liitteessä 1.

2.2 ESIMERKKEJÄ HYVISTÄ HANKKEISTA

Vuoden aikana rahoitettu ympäristö- ja ilmastohanke

»» Erkkisjärvi-yhdistys ry:n ”Erkkisjärven niittosuunnitelman toteutus” -hanke käynnistyi vuonna 2025. Nivalassa sijaitseva Erkkisjärvi on matala runsashumuksinen järvi, jonka pinta-ala on noin 41 ha. Arvioinnin mukaan Erkkisjärvi on ekologiselta tilaltaan välttävä. Hankkeessa on tarkoitus niittää kolmen vuoden aikana Erkkisjärven kaislikkoa noin 7,8 ha alueelta kaistaleenomaisesti, aiemmin tehdyn niittosuunnitelman mukaisesti. Tavoitteena on estää järven umpeenkasvu ja parantaa veden laatua. Lisäksi järven kunnostuksella on merkitystä kyläläisten ja muidenkin viihtyvyyteen.

Vuoden aikana rahoitettu alueen elinkeinoja ja yrittäjyyttä vahvistanut hanke / yritys

»» Suomen Vahvin Mies ja Nainen -kilpailuja vuodesta 1987 järjestäneen yrityksen toiminta siirtyi haapajärviselle Suomen Vahvin Oy:lle. Uuden yrittäjän tavoitteena on kehittää ja kasvattaa tätä perinteistä tapahtumaa Suomen tunnetuimmaksi urheiluviikonlopuksi. Yritys sai investointitukea oman tapahtumakaluston hankintaan. Oma kalusto mahdollistaa tapahtumien järjestämisen kustannustehokkaammin ja erityisesti kamerahankinnat ovat tuoneet tapahtumien live-sisältöön laadukkuutta. Tapahtumatoiminnan kehittäminen ja valtakunnallisten tapahtumien tuominen alueelle lisää alueen elinvoimaisuutta sekä kuntien näkyvyyttä.

Aiemmin rahoitettu hanke tai yritys, jonka vaikutukset ovat edelleen nähtävissä

»» Haapaveden kaupungin hallinnoima Elinvoimaiset kylät -hankkeen päätavoite oli Haapaveden kylien elinvoimaisuuden lisääminen. Hankkeen aikana tunnistettiin kylien vahvuuksia ja kehitettiin kyliä heidän oman tahtotilansa mukaisesti. Hankkeen mukaisia toimenpiteitä oli mm. kyläneuvoston perustaminen Haapaveden kylille, kyläsuunnitelmien laatiminen, kylien omien nettisivujen luominen, kylien kouluttaminen lähinnä erilaisilla korttikoulutuksilla sekä kylien kyläturvallisuuden kartoittaminen. Hankkeen aikana perustettu kyläneuvosto toimii aktiivisesti Haapavedellä ja osallistuu myös hankkeen aikana alulle saatetun iltatoritoiminnan pyörittämiseen. Hankkeen tuloksena Haapaveden kylät ovat hakeneet Leader-rahoituksia kyläsuunnitelmien mukaisiin investointeihin.

2.2. ESIMERKKEJÄ HYVISTÄ HANKKEISTA

Vuoden aikana rahoitettu paikallisten yhteisöjen toimintaa ja viihtyvyyttä edistävästä hanke

»» Nivalan kaupungin NÄKYVÄ + investointi- ja kehittämishankkeilla toteutettiin kahdeksalle kylälle mm. laavuja sekä kunnostettiin olemassa olevia kohteita tai polkuja. Tavoitteena oli myös saattaa Nivalan kylien upeat luontokohteet tunnetuiksi ja saavutettaviksi, parantaa niiden markkinointia sekä nostaa paikallishistoriaa ja -kulttuuria julki näiden kohteiden kautta. Hankkeella tarinallistettiin useita luontokohteita sekä järjestettiin kaikille avoimia tapahtumia, jotka tukevat kylien elinvoimaisuutta. Kyläsuunnitelmien laatiminen käynnistettiin kahdessa kylässä, mutta niiden valmistuminen siirtyy hankkeen jälkeiseen aikaan. Kylien näkyvyys kasvoi Fluent Outdoors -palvelun, sosiaalisen median ja muun aktiivisen viestinnän kautta. Hankkeet toteutti Nivalan kaupunki yhdessä alueen aktiivisten kylien kanssa.

Vuoden aikana rahoitettu innovatiivinen hanke/yritys

»» Erilaisia muovi- ja metallituotteita kehittävä ja valmistava Muovi-Set Finland Oy sai kehittämistukea uuden metsätalouden innovaation kehittämiseen. Kehittämistuella tehtiin prototyyppi ja haettiin mallisuojaus puuntaimen istutusputkelle, jossa on integroitu lannoitteen annostelija. Uusi tuote on nyt markkinoilla ja sille on myönnetty hyödyllisyysmallisuoja

Hankkeen avulla saatiin Keskipiste-Leaderin sosiaalisen median viestintää entistä enemmän nuorten näköiseksi ja nuorten itse tekemäksi.

kokemuksia siitä, millaisia mahdollisuuksia nuorilla on toimia ja vaikuttaa erityisesti maaseudulla. Jokainen osallistuva nuorten ryhmä liittyy maaseudun kehittämistyöhön ja / tai päätöksentekoon paikallisen Leader-ryhmän kautta eri tavoin. Projektissa pääteemana oli mm. nuorten vapaa-aika, nuorisovaltuustotoiminta, Nuorisoleader-toiminta sekä rahoitus, ja sen toinen vaihto toteutettiin huhtikuussa 2025 Saksassa. Hankkeelle haettiin ja saatiin jatkorahoitusta uusia vaihtoja varten, jotka toteutetaan v. 2026 puolella. Uusien vaihtojen teemana on erityisesti kulttuuri. Nuoret osallistuivat aktiivisesti hakemuksen valmisteluun ja rahoituspäätöksen jälkeen aloittivat tulevien vaihtojen valmistelun sekä tekivät maiden kulttuureja esitteleviä some-julkaisuja. Hankkeen toteuttajakumppaneita ovat Rieska-Leaderin ja Keskipiste-Leaderin lisäksi Leipziger-Muldenlandin alueen Leader-ryhmä sekä Loxstedtin kunta Wesermünde-Südin Leader-ryhmän alueelta.

Leader-ryhmän omat hankkeet ja alueiden välinen toiminta

Keskipiste-Leaderilla on vuonna 2025 ollut käynnissä kolme omaa kehittämishanketta. Elokuussa päättyneessä Sanoista tekoihin -hankkeen tavoitteena oli nuorisostrategian avaaminen käytännön toimiin eli ”jalkauttaminen”. Hankkeen avulla saatiin myös Keskipiste-Leaderin sosiaalisen median viestintää entistä enemmän nuorten näköiseksi ja nuorten itse tekemäksi. Syksyllä alkoivat uudet hankkeet ”Keskipiste – Teoista tarinoiksi” sekä ”Vaikuta! Meidän Keskipiste”. Teoista tarinoiksi -hanke tekee näkyväksi Keskipiste-Leaderin 30 vuoden aikana

2.3. Muu toiminta

Toiminta muulla rahoituksella

Keskipiste-Leader vastaanotti vuonna 2025 yhden nuoren European Solidarity Corps -vapaaehtoishankkeeseen. Syyskuussa aloitti saksalainen nuori puolen vuoden vapaaehtoistyön Nivalan kaupungin hyvinvointipalveluissa. Samassa paikassa syksyllä 2024 aloitaneen belgialaisen vapaaehtoisen jakso päättyi maaliskuussa. Keskipiste-Leader on saanut toimintaan tarvittavan koordinoivan organisaation

laatuleiman vuonna 2021, ja rahoitukset haetaan erikseen tarpeen mukaan. Vuonna 2025 Opetushallitukselta saatiin uusi rahoitus kahden nuoren eurooppalaisen vapaaehtoisen vastaanottamiseen alueen kuntiin vuosien 2025–2027 aikana.

Keskipiste-Leader on myös ollut kumppaniorganisaationa mukana Rieska-Leaderin hallinnoimassa ERASMUS+ -hankkeessa Shaping our Rural Future – SuRF. Kahden maan ja neljän Leader-ryhmän yhteisen nuorisovaihtohankkeen tavoitteena oli vaihtaa

toteuttaman maaseudun kehittämistyön ja sen vaikuttavuuden. Hankkeen avulla kerätään ja viestitään hankkeiden, yritystukien ja nuorisotoiminnan tuloksista monikanavaisesti, kehitetään vaikuttavuusviestintää ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia työkaluja, kuten pelillisiä viestintämalleja. Vai-kuta! Meidän Keskipiste -hanke puolestaan vahvistaa nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä Keskipiste-Leaderin alueella. Tavoitteena on rakentaa siltoja nuorten ja alueen toimijoiden, kuten yhdistysten, yrittäjien ja kuntien välille, lisätä nuorten kansalaisaktiivisuutta sekä kehittää nuorten yrittäjyyttä tukevia verkostoja. Hankkeessa järjestetään leirejä, tapahtumia ja keskustelutilaisuuksia, joissa nuoret pääsevät vaikuttamaan ja verkostoitumaan.

Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmät ovat pitkään tehneet yhteistyötä ja kehittäneet toimintamalleja erityisesti nuorisotoimintaan ja vaikuttavuusviestintään liittyen. Säännöllisesti toteutetut yhteiset tapaamiset ovat lujittaneet ryhmien välistä toimintaa ja yhteisiä tavoitteita alueen kehittämiseksi. Ryhmät päivittivät yhteisen Pohjois-Pohjanmaan paikallisen kehittämisen strategian ohjelmakaudelle 2023–2027, johon on tiivistetty tulevien vuosien yhteistyön teemat ja kehittämisen painopisteet. Konkreettisesti yhteistyötä tehdään mm. yhteisiä asiakaspalautteita keräämällä ja niistä viestimällä sekä järjestämällä säännöllisiä verkostotapaamisia niin maakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa kuin valtakunnallisesti. Vuoden 2025 lopussa nuorisoaktivaattorit järjestivät yhteistyössä maaseu-

tuverkoston kanssa valtakunnalliset Nuoriso Leader -päivät Kuusamossa nuorisokeskus Oivangissa. Lisäksi ryhmät ylläpitävät yhteisiä Nuoriso Leader -sivustoja nuorisoleader.fi. Loppuvuodesta verkostoon liittyivät myös Elävä Kainuun ja Oulujärvi Leaderin työntekijät.

Vuoden 2025 aikana nuorisoaktivaattori osallistui niin alueelliseen kuin valtakunnalliseen verkostotoimintaan, kuten nuorten ohjaus- ja palveluverkostoiden, yrittäjyyskasvatusverkoston ja Nuoriso Leader -koordinaatioryhmän toimintaan. Verkostoyhteistyön kautta Keskipiste-Leader on päässyt mukaan mm. erilaisiin tapahtumiin, joissa on jaettu Nuoriso Leader -tietoutta sekä valtakunnalliseen kehittämiseen, jonka tavoitteena on luoda kestävää ja pysyvää Nuoriso Leader -toimintaa ympäri Suomen.

**Nuoriso-
työryhmässä**

20
jäsentä

**Toiminnassa
aktiivisesti mukana**

64
nuorta

Nuorille suunnattu toiminta

Keskipiste-Leaderin Nuoriso Leader -toimintaa ohjaa nuorisostrategia, joka pitää sisällään nuorille suunnatun rahoituksen, toiminnan ja kansainvälisen toiminnan. Nuorisotyöryhmän toimintaan kuuluu Nuoriso Leader -rahoitusten päätösesitykset, nuorisostrategian ja nuorisotoiminnan toteutuksen seuraaminen, hanketyöskentely alueen nuorten viihtyvyyden kehittämiseksi sekä Keskipiste-Leaderin edustaminen erilaisissa verkostotapahtumissa. Työryhmä myös innostaa alueen nuoria ja nuorten parissa toimivia yhteistyöhön Keskipiste-Leaderin kanssa sekä kehittää alueen nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorten toimintaa ohjaa nuorisoaktivaattori, joka toimii myös yhteyshenkilönä nuorten ja eri toimijoiden välillä niin paikallisella, kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Vuonna 2025 työryhmään kuului 20 iältään 16–22-vuotiasta nuorta. Toiminta oli aktiivista, sillä hankekokouksia oli yhteensä kahdeksan ja yksi työryhmän jäsenille suunnattu leiri. Nuoret osallistuivat myös valtakunnallisten Nuoriso Leader -ajankohtaispäivien ohjelman sisällön tuottamiseen sekä viestinnän ja sisäisen toiminnan kehittämiseen. Lisäksi työryhmän jäsenistä koostuva kv-tiimi valmisteli ERASMUS+ -rahoitushakemusta yhdessä työntekijöiden kanssa. Myönteisen rahoituspäätöksen jälkeen tiimi valmisteli tulevan vuoden nuorisovaihtoon liittyvää toimintaa, nosti esille maaseudun nuorten kulttuurista ja kontaktoi eri toimijoita yhteistyöhön.

Kansainvälinen toiminta on nuorisoaktivaattorin työkaluna ylivoimainen. Sen avulla alueen nuorten aktivointi helpottuu, nuorten ja eri toimijoiden välinen yhteistyö laajenee, nuorten yhteistyö- ja

projektitaidot kehittyvät monipuolisesti. Kansainvälinen toiminta avaa myös mahdollisuuksia uusille toimintatavoille ja nuorten osallistuminen mm. alueen yhdistysten toimintaan kasvaa. Toiminnan toteuttamiseen käytetään apuna erilaisia hankerahoituksia, kuten TNC-hankkeita ja ERASMUS+ -rahoitusta.

Vuoden 2025 aikana valmisteltiin myös uutta yhteistyötä Leipziger-Muldenland Leader -ryhmän kanssa. Tavoitteena on perehtyä käänteiseen mentorointimenetelmään, jossa nuoret mentoroivat eri toimijoiden edustajia nuorten aktivoimiseksi yhdistysten ja kuntien toimintaan. Menetelmän avulla kehitetään ja lisätään nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia eri päätöksentekokoasteilla.

Vuonna 2025 Leader-hallitukseen kuului yksi alle 25-vuotias nuorisojäsen sekä varajäsen. Käytäntö on, että nuorisotyöryhmän puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja toimivat hallituksessa nuorisojäseninä. Hallituksen kokouksissa nuorisojäsenet ovat tasavertaisia hallituksen jäseniä, ja heillä on kokouksissa Nuorisotyöryhmän kuulumiset -osio, jonka aikana nuoret kertovat ajankohtaiset aiheet Leader-hallitukselle.

Nuoriso Leader-rahoitus on 100–500 euron suuruinen projektirahoitus, jonka hakemisen, toteutuksen sekä raportoinnin nuoret hoitavat itse. Nuorisotyöryhmä tekee rahoituspäätösesitykset. Toiminnanjohtajan hyväksynnän jälkeen ne saatetaan Leader-hallitukselle tiedoksi.

Kansainvälinen toiminta on nuorisoaktivaattorin työkaluna ylivoimainen.

Muut eri kohderyhmille suunnatut toimet

Hankeneuvoja osallistuu säännöllisesti alueen kuntien järjestötapaamisiin, joissa on mahdollisuus kohdata myös erityisryhmiä edustavia tai sote-alan järjestöjen toimijoita. Keskipiste-Leaderin uudessa strategiassa ikäihmiset nostetaan esille painopisteessä 4 ”Uudistuvat yhteisöt”. Tavoitteena on edistää ikäihmisten aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä, sekä ennaltaehkäistä yksinäisyyttä. Myös maahanmuuttajien osallistuminen paikallisten yhteisöjen ja kylien toimintaan on painopisteen tavoitteena.

Keskipiste-Leaderin oma Yhteisö Leader -rahoitus alle 1000 euron pieniin hankkeisiin on osoittautunut hyväksi ja suosituksi rahoitusvälineeksi erityisesti eri eläkeläis- ja vanhusyhdistysten sekä pienten sote-yhdistysten keskuudessa. Näille ryhmille myönnettiin rahoitusta v. 2025 aikana esimerkiksi yhteisten harrastusvälineiden, kuten boccia-pallojen, lentopallojen ja karaokelaitteiden hankintaan,

yleisiin toimintaa tukeviin kalustohankintoihin sekä tapahtumiin osallistumista tukeviin hankintoihin, kuten muurikkapannuihin.

Maahanmuuttajille toimintaa järjestävä yhdistys sai Yhteisö Leader -rahoitusta eri maiden ruokakulttuuria esittelevien Tarinasapuska-tilaisuuksien järjestämiseen sekä suomalaisten juhlapäivien ruokaperinteitä esittelevien videoiden tekoon.

Lisäksi myönnettiin EU-hankerahoitus Yhteinen Tupa ry:lle Nivalaan, joka ylläpitää ikäihmisille suunnattua Juttutupa-toimintaa. Hankkeen keskeinen teema on myös ruokaan liittyvä kulttuuriperintö ja sen dokumentointi, tallentaminen ja siirtäminen tuleville sukupolville. Lisäksi hankkeessa mm. opastetaan ikäihmisiä käyttämään jokapäiväisen tarpeen mukaisia digipalveluja.

Kansainvälinen toiminta ja kansainväliset hankkeet

Keskipiste-Leader edistää alueen toimijoiden ja erityisesti nuorten

kansainvälistymistä ESC-vapaaehtoistoiminnan ja ERASMUS+ -nuorisovaihtotoiminnan kautta (kts. osion ensimmäinen kohta). Ohjelmakauden vaihtumisen vuoksi käynnissä ei tällä hetkellä ole yhtään TNC-hanketta, aiempina vuosina on keskusteltu alueen toimijoiden kanssa muutamista ideoista, mutta ne eivät ole edenneet hankkeiksi asti.

Aktiivisinta yhteistyö on tällä hetkellä Saksassa toimivan Leipziger-Muldenlandin alueen kumppaniryhmän kanssa erityisesti nuorisotoimintaan ja hallitustyöhön liittyen. ERASMUS+ -nuorisovaihtoyhteistyön lisäksi vuoden 2024 puolella toteutettu hallitusvierailu poiki yhteistyömahdollisuuden alueen koulujen välille. Saksan kumppanialueelta saapui vieraita Reisjärven kouluihin syksyllä 2025 valmistelemaan ERASMUS + -yhteistyötä Keskipiste-Leaderin tukemana.

3. LEADER-RYHMÄ ALUEENSA KEHITTÄJÄNÄ

3.1 Leader-ryhmän oma toiminta ja verkostot

Aktivointi-, viestintä-, koulutus- ja muut toimet strategian toteuttamiseksi

Viestinnässä keskityttiin erityisesti vaikuttavuusviestintään esittelemällä tukea saaneita yrityksiä ja hankkeita nettisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi toteutettiin useampi yhteistyökampanja alueen nuorien yrittäjien kanssa eli hyödynnettiin erityisesti paikallista osaamista. Keski-ikäisen tila tuotti neljä lyhytvideota, jossa tilan perhe esitteli elämäänsä maaseudulla sekä vieraili Leader-rahoituksissa retkeilykohteissa. Mediamimit tuottivat lyhytvideot Nuorisoleader-projektista sekä toimintaansa Leader-rahoituksen avulla kehittäneestä yrityksestä. Kolmantena yhteistyönä Jasmin Visuals -yrittäjä kertoi omista kokemuksistaan yrittäjyyteen ja Leader-rahoitukseen liittyen. Yhteistyökampanjat on koettu toimivaksi työkaluksi, sillä niiden kautta tietoa maaseudun ja Leader-rahoituksen mahdollisuuksista voidaan levittää paljon tehokkaammin kuin pelkästään itse toteutetulla viestinnällä.

2025 toteutettiin myös Keskipiste-Leaderin ensimmäinen somejoulu-kalenteri, jossa julkaistiin monipuolista sisältöä; hanketarinoita ja yritysesimerkkejä, tietoa Leader-tuesta ja

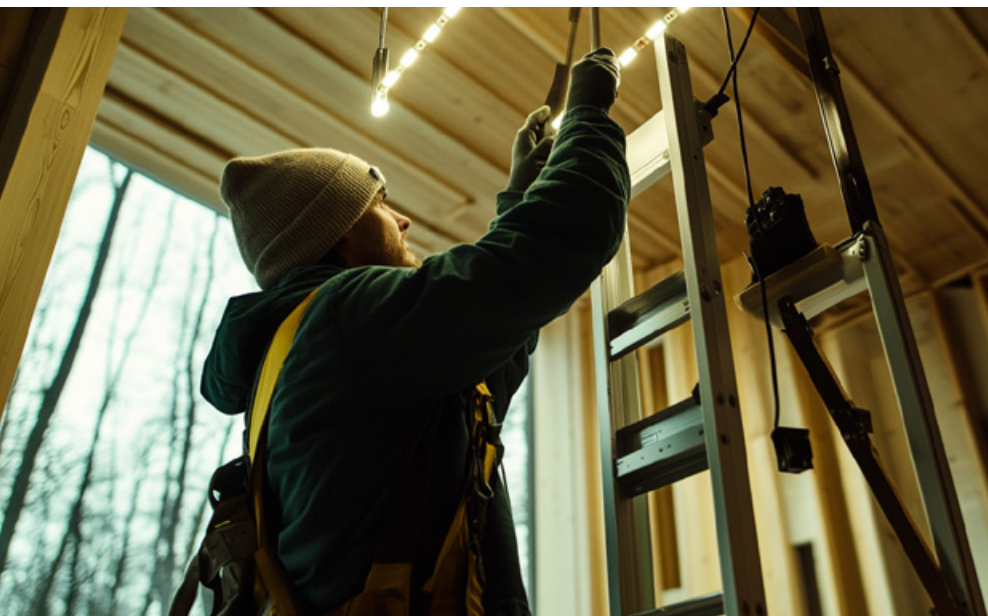
hakuprosessista, Leader-hallituksen toiminnan esittelyä sekä tulevaan 30-vuotisjuhlavuoteen liittyvää sisältöä.

Nuorisotyöryhmän some-tiimi osallistui aktiivisesti sosiaalisen median sisällön tuottamiseen ja suunnitteluun. Osana ERASMUS+ -hanketta nuoret

esittelivät suomalaista ja alueelle ominaista kulttuuria sekä kesänviettomahdollisuuksia eri puolilla aluetta nuorten näkökulmasta. Nuoret osallistuivat myös joulukalenterin sisällön tuottamiseen.

Aktiivisen viestinnän myötä sosiaalisen median seuraajamäärät ovat vuo-

Palautteen mukaan Keskipiste-Leader saa tukea saaneilta kouluarvosanan 9,4.

den aikana kasvaneet tasaisesti. Viestintää toteutetaan eri kohderyhmille eri alustoilla, kuten nuorille erillisillä Instagram- ja Tiktok-kanavilla @keskipisteennuoret. Viestintää on tärkeä kehittää koko ajan ja saavuttaa alueen asukkaita mahdollisimman kattavasti.

Keskipiste-Leader osallistui aktiivisesti alueen eri tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Rahoitusmahdollisuuksia esiteltiin mm. yrittäjien aamupala-tilaisuuksissa, elinvoimamessuilla sekä omistajanvaihdostilaisuuksissa. Nuorisoaktivaattori vieraili alueen oppilaitoksissa esittelemässä nuorille suunnattua toimintaa ja rahoitusmahdollisuuksia.

Kaiken kaikkiaan alueen asukkaita ja toimijoita kohdattiin noin 30 tilaisuudessa.

Leader-ryhmän laatu- ja oman toiminnan kehittäminen

Laatutyön tukena Keskipiste-Leaderilla on Pohjois-Pohjanmaan yhteiset asia-

kaspalautelomakkeet Webropol-alustalla. Kyselyt lähetetään hakijoille kahdessa vaiheessa; rahoituspäätöksen jälkeen sekä loppumaksun jälkeen hankkeen päätyttyä. Vuonna 2025 ensimmäisen vaiheen asiakaspalautekyselyitä lähetettiin 101 hallituksen päätöksen saaneelle hankkeelle ja yritykselle. Palautteen mukaan Keskipiste-Leaderin asiakaspalvelu on helposti lähestyttävää, nopeaa, asiantuntevaa ja ystävällistä. Hakijat ovat saaneet tarvitsemaansa tukea ja neuvoja tuen hakemiseen liittyen.

Hankkeen päättymisen jälkeen kysely toimitettiin 64 yritykselle ja hankkeelle. Palautteen mukaan Keskipiste-Leader saa tukea saaneilta kouluarvosanan 9,4. Hyvänä pidettiin yleisesti Leaderin tarjoamaa neuvontaa ja apua hankkeiden hakemisessa. Kehittämisehdotuksissa toistuu säännöllisesti toive, että hanke- ja rahoitusmahdollisuuksista tiedotettaisiin enemmän, mikä osoittaa tiedotta-

misen haasteen. Vaikka sitä tehdään jatkuvasti ja useilla eri kanavilla, sitä ei välttämättä huomata ennen kuin asia on itselle ajankohtainen. Palautetta annetaan myös Hyrrästä, myös hakemuksien tekeminen koetaan välillä hankalaksi ja byrokraattiseksi.

Keskipiste-Leaderin hallitus osallistui Maaseutuverkoston toista kertaa toteuttamaan valtakunnalliseen hallitustyöskentelyn itsearviointiin, johon vastasi 9 hallituksen varsinaista jäsentä. Arvioinnin perusteella hallituksen jäsenet kokevat hallitustyöskentelyn mielekkäänä vaikuttamistyön mahdollisuutena. Keskipiste-Leaderin toimintaa kuvastaa avoimuus, läpinäkyvyys ja ennakkoluulottomuus. Hallituksessa on hyvä ilmapiiri ja päätöksenteko on johdonmukaista, tasapuolista, tehokasta ja rohkeaa, kokouksissa keskustellaan vapaasti hyvässä yhteishengessä. Arviointiin vastanneiden hallitusjäsenten mielestä Keskipiste-Leader on tiennäyttävä ja merkittävä alueen kehittäjä.

Leader-ryhmän tekemät uudet yhteistyön avaukset ja Leader-ryhmän verkostojen kehittyminen

Syksyllä käynnistyneiden uusien hankkeiden kautta aloitettiin uusien toimintamallien kehittäminen mm. nuorten aikuisten kokoaminen mukaan kehittämistyöhön, pelillisyyden hyödyntäminen sekä käänteisen mentoroinnin toimintatapa nuoriin liittyen. Keskipiste-Leader oli myös ensimmäistä kertaa hakemassa ja hallinnoimassa ERASMUS+ -nuorisovaihtohanketta, vaikka muusta kansainvälisestä toiminnasta on ennestään pitkä kokemus.

Maaseuturahaston kautta rahoitusta v. 2025 hake-neista 50 % oli uusia hakijoita. Myös Keskipiste-Leaderin omien tukimuotojen Yhteisö ja Startti Leaderin kautta tulee mukaan uusia toimijoita. Tavoitteena on, että pie-nemmän hankkeen toteuttaminen innostaa laajempaan kehittämiseen ja edelleen esimerkiksi hankkeiden toteut-tamiseen maaseuturahaston kautta. Omien tukivälinei-den kautta rahoitusta hakeneiden osalta ei tilastoida erikseen uusia hakijoita. Tukivälineet ovat kuitenkin suunnattu yhdistyksen jäsenille. Yhteisöjäsenten määrä kasvoi yhteensä 40 kappaleella, eli uusia toimijoita on tullut mukaan omien tukivälineiden tai muun aktivoin-nin kautta ainakin tuon verran. Tämän lisäksi suurin osa Nuorisio Leader -rahoitusta saaneista ovat uusia hakijoita. Vuonna 2025 rahoitusta myönnettiin yhteensä 30 hank-keelle, ja nuoria näissä hankkeissa oli mukana reilu 60.

Keskipiste-Leader tarkastelee omia verkostojaan säännöllisesti. Esimerkiksi yhdistystoimijoiden verkosto on laajentunut mm. vanhus- ja sote-järjestöjen pariin. Näitä toimijoita kohdataan erityisesti tapahtumissa ja kuntien järjestöilloissa, joihin osallistutaan aktiivisesti vuosittain. Leader-toiminnan ja tukimahdollisuuksien esittelyn tuloksena on saatu uusia hakijoita Leader-tu-kien hakemiseen.

Yrityksiin liittyvissä verkostoissa erityisesti kunta- ja seutukuntaorganisaatiot ovat tärkeitä yhteistyökump-paneita sekä yritys- että hankepuolella. Näiden organi-saatioiden kanssa yhteistyö on vahvaa ja sujuvaa, lähes päivittäistä. Yritysten kannalta paikalliset neuvontapal-velut ovat tärkeitä niin yritysten perustamiseen ja kehit-tämiseen liittyen kuin rahoituksen suhteenkin. Keskipis-te-Leaderin ja yritysneuvojien tiivis ja toimiva yhteistyö

Vuonna 2026 juhlistetaan Leader-toiminnan 30-vuotista taivalta.

on mahdollistanut sen, että yritystukihakemuksia tulee Keskipiste-Leaderin käsittelyyn todella runsaasti.

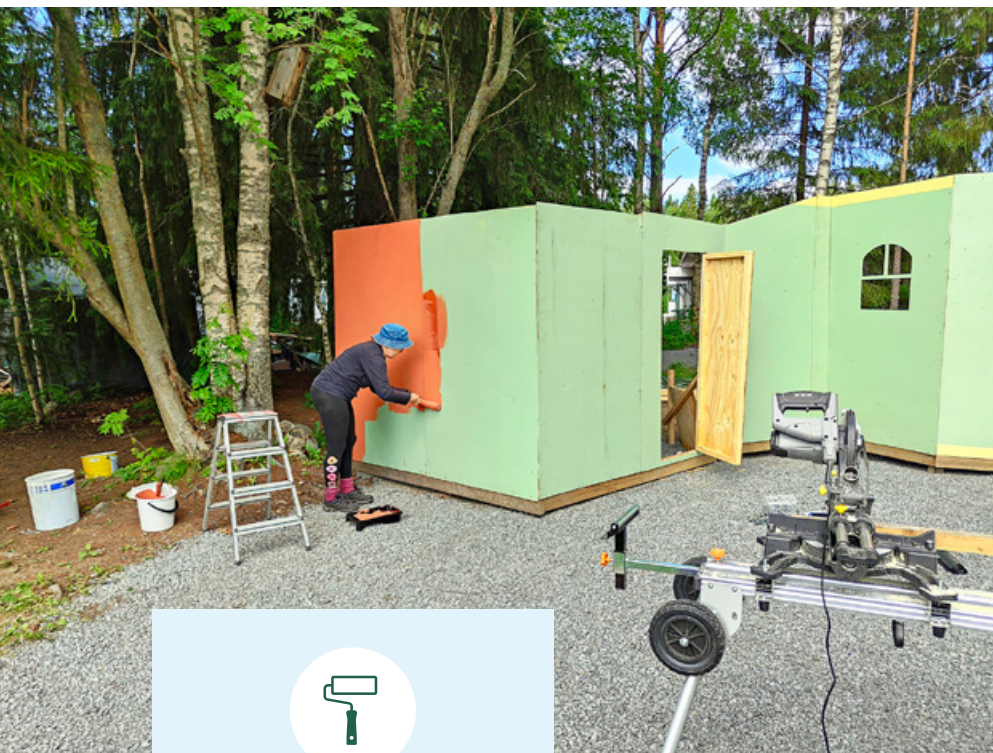
Nuoriin liittyvien verkostojen osalta ollaan mukana osassa alueen kuntien Nuorten ohjaus- ja palveluver-koston toiminnassa sekä yrittäjyyskasvatusverkostossa. Näihin verkostoihin osallistumista laajennetaan ja vah-vistetaan jatkuvasti.

Koko maakuntaa koskevia alueellisia verkostoja hoi-detaan yhdessä Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien kanssa. Vuoden aikana on järjestetty yhteisiä Teams-ti-laisuuksia mm. Pohjois-Pohjanmaan Kylien, ProAgria Pohjois-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan Liiton kanssa.

Leader-ryhmän merkitys ja lisäarvo alueensa kehittäjänä

Leader-toiminta on saavuttanut alueella vakaan ja tun-nustetun aseman kuluneiden vuosikymmenten aikana. Tulevana vuonna 2026 juhlistetaan Leader-toiminnan 30-vuotista taivalta. Alueen kunnat yhteisöjensä ja yri-tystensä kautta näyttäisivät varsin erilaisilta ilman Lea-der-toimintaa. Paikallinen kehittämistyö on moottori, johon Leader-toiminta tarjoaa polttoaineen. Keskipis-te-Leader neuvoo ja opastaa, rohkaisee ja antaa väli-neet yhteisöille, yrityksille ja nuorille kehittämistyöhön. Voidaan hyvällä syyllä sanoa, että Leader-toiminta on ylläpitänyt alueen elinvoimaa ja viihtyisyyttä ratkaisevasti

**Vuonna 2025
hankkeissa:**

29
tuettua yhteisöä

19
rahoitettua liikunta-,
harraste ja
kokoontumispaikkaa

11
ympäristö- ja
ilmastotoimea

koko EU-jäsenyyden ajan. Paikallisille asukkaille Leader-toiminta antaa poikkeuksellisen vahvan välineen edistää kotiseutunsa viihtyisyyttä. Sen myötä osallistuminen Keskipiste-Leaderin toimintaan ja päätöksentekoon koetaan poikkeuksetta erittäin mielekkäänä ja tärkeänä tehtävänä.

Alueella toimii myös kaksi seutukuntaorganisaatiota, joiden vastuulla on oman toiminta-alueensa ja elinkeinojen kehittäminen laajemmilla kehittämishankkeilla. Keskipiste-Leaderin toiminta tukee ja täydentää tätä seutukuntien aluekehitystyötä yhteisen verkostotyön ja tiiviisti toimivan yhteistyön kautta.

Vuoden 2025 onnistumiset ja kehittämistarpeet

Nykyinen ohjelmakausi on saatu täyteen vauhtiin ja ajallisesti kauden puoliväli on jo ylitetty. Tärkeimpänä onnistumisena voidaan pitää sujuvien arkirutiinien löytämistä kaik-

kien uusien tukimuotojen ja toimintamallien keskellä. Ennätyselliset hakemuskäärät ovat haastaneet niin Leader-toimistolla, hallituksessa kuin Elinvoimakeskuksesta. Kaikesta on kuitenkin selvitty loistavasti ja esimerkiksi päätöksentekoprosessi on ollut sujuvaa ja nopeaa. Se näkyy tyytyväisinä asiakkaina ja hyvinä tuloksina hankkeissa.

Omien rahoitusvälineiden eli Nuoriso-, Yhteisö- ja Startti Leaderin hakemuskäärät rikkoivat aiemmat ennätykset vuoden 2025 aikana. Niiden suhteen tiedotus on onnistunut hyvin. Viestinnän avulla on mahdollista myös madaltaa kynnystä rahoituksen hakemiseen esimerkkien kautta. Hanke-esimerkkien kautta toteutettu some-viestintä onkin toiminut hyvin ja materiaalia on ollut esillä runsaasti.

Kiireen keskellä myös työhyvinvointiin on kiinnitetty erityistä huomiota. Työyhteisön työnohjaus saatiin toteutettua vuoden 2025 aikana. Ulkopuolisen asiantuntijan avulla tuettiin kehittämistyön ilmapiiriä ja henkilöstön jaksamista sekä etsittiin uusia avauksia Leader-kehittämistyöhön.

Vaikuttavuusviestinnän merkitys korostuu jatkossa entistä enemmän, kun valmistaudutaan uuteen ohjelmakauteen. Vaikuttamistyö Leader-toiminnan vahvistamiseksi saatiin vuoden 2025 aikana hyvin liikkeelle niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin. Siinä riittää työsarkaa ja parantamista kaikilla Leader-ryhmillä tulevallekin vuodelle.

3.2 Yhdistys ja sen resurssit

Jäsenistö ja jäsenistöön kohdistuva toiminta

Vuoden 2025 lopussa yhdistyksellä oli jäseniä yhteensä 600 kpl, joista henkilöjäseniä 160 ja yhteisöjäseniä 440. Kokonaisjäsenmäärä kasvoi yhteensä 48 jäsenellä edellisvuoteen verrattuna.

Jäsenille toimitetaan sähköinen jäsentiedote kevät- ja syyskokouskutsun yhteydessä. Keskipiste-Leaderin omat rahoitusvälineet Yhteisö Leader ja Startti Leader ovat suunnattu yhdistyksen yhteisöjäsenille. Näitä rahoituksia hakevat voivat liittyä yhdistyksen jäseneksi hakemuksen yhteydessä.

Hallituksen kokoonpano ja toiminta

Keskipiste-Leader ry:n hallitukseen kuuluu 15 varsinaista ja 15 henkilökohtaista varajäsentä alueen eri kunnista. Hallituksen kolmikannan mukaisesti jokaisen mandaatin edustajia on viisi. Puheenjohtajana toimi Jarkko Hyvönen Reisjärveltä ja varapuheenjohtajana Maija Alapere Pyhännältä.

Vuonna 2025 hallituksen kokouksia pidettiin yhteensä kahdeksan eri puolilla aluetta. Kokouksiin on mahdollista osallistua tarvittaessa myös etänä, mutta suurin osa osallistuu niihin paikan päällä. Keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 88 %. Uusille jäsenille järjestettiin perehdytyskoulutus tammikuussa, lisäksi hallituksen jäseniä on autettu Hyrrä-oikeuksien hakemisessa uuden kauden hakemusten selaamista varten.

Keskipiste-Leaderin ja Rieska-Leaderin yhteinen hallituksen ja työntekijöiden opintomatka suuntautui Kainuun Leader-ryhmien vieraaksi lokakuussa. Matkan aikana tavattiin Oulujärvi Leaderin ja Elävä Kainuu Leaderin hallitusväkeä sekä työntekijöitä. Ohjelmaan kuului myös tapaaminen eurokansanedustaja Merja Kyllösen kanssa, tapaamisessa keskusteltiin erityisesti Leader-toiminnan merkityksestä ja sen tulevaisuudesta seuraavalla ohjelmakaudella. Lisäksi vierailtiin monipuolisesti erilaisissa rahoitetuissa hanke- ja yrityskohteissa sekä kuultiin maakunnallisesta kylätoiminnasta.

Uudet hallitusjäsenet ja nuorten määrä hallituksessa

Keskipiste-Leaderin hallituksessa aloitti vuoden 2025 alussa kolme uutta varsinaista jäsentä ja yksi uusi varajäsen. Keskipiste-Leaderin sääntöjen mukaan hallituksessa on vähintään yksi alle 25-vuotias nuorisojäsen sekä nuorisojäsenen henkilökohtainen varajäsen. Lisäksi kokouksiin osallistui nuorisotyöryhmän puheenjohtaja asiantuntijajäsenenä

Henkilöstö

Keskipiste-Leaderissa työskenteli viisi henkilöä: toiminnanjohtaja Ilkka Peltola
hankeneuvoja Anni-Mari Isoherranen
maksatusneuvoja Riikka-Maria Talus
nuorisosaattori Anu Suotula
viestijä Alina Pihlajaniemi (toimivapaalla 1.11.2025 alkaen)
vs viestijä Mari Kaakinen

Taloustilanne

Yhdistyksen taloustilanne on ollut vakaa vuoden 2025 aikana. Maksuvalmiutta on helpottanut merkittävästi kauden 2023-2027 toimintarahen ennako. Yhdistyksen taloushallintoa hoitaa ulkopuolinen tilitoimisto.

Mahdolliset sääntömuutokset

Vuoden 2025 aikana ei tehty sääntömuutoksia.

3.3 Toimintaympäristö ja tulevaisuus

Keskeiset muutokset toimintaympäristössä

Euroopan komissio antoi kesällä 2025 esityksen tulevan ohjelmakauden 2028–2034 rahoituksesta. Toteutuessaan esitys muuttaisi suuresti Euroopan Unionin rahoitusraken- teita. Leaderin ja maaseuturahoituksen osuus on kytketty yhteen aluekehitysrahojen kanssa. Leader rahoituksen korvamerkintää ei ole ja se olisi pakollista vain maa- ja metsätalouteen kytkeytyvässä yritystoiminnassa. Tulevat rahoitusratkaisut vaativat paljon vaikuttamistyötä, jotta Leaderin asema ja rahoitus saadaan turvattua nykyisen- kaltaisella tasolla.

Toiminnan keskeiset tavoitteet ja painopisteet seuraavalle vuodelle

Vuosi 2026 on Keskipiste-Leaderin sekä koko suomalaisen Leader-toiminnan 30-vuotisjuhlavuosi. Leader-työn vaikutavuus tulee näkymään monin tavoin myös Keskipiste-Leaderin juhlavuoden aikana. Erityisesti viestinnän merkitys korostuu vuoden aikana.

Nuorten kansainvälinen toiminta konkretisoituu sekä alueellamme että Saksassa järjestettävillä Erasmus+ nuori-soleireillä. Leirien tavoitteena on saada nuorille kokemusta sekä kansainvälisyydestä että verkostoitumisesta ja tapahtumien organisoinnista.

Keskeinen tavoite on myös vaikuttaa tulevan ohjelma- kauden 2028–2034 valmisteluihin ja Leader toiminnan sekä rahoituksen turvaamiseen.

4. TULOSLASKELMA

Rahayksikkö EURO	1.1.2025–31.12.2025	1.1.2024–31.12.2024
VARAINHANKINTA		
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut		
Tuotot	809 025,09	861 684,38
Kulut		
Henkilöstökulut	-292 129,54	-286 972,68
Muut kulut	-543 804,66	-570 861,66
Kulut yhteensä	-835 934,20	-857 834,34
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut yhteensä	-26 909,11	3 850,04
Tuotto-/kulujäämä	-26 909,11	3 850,04
VARAINHANKINTA		
Tuotot	11 160,00	10 307,00
Varainhankinta yhteensä	11 160,00	10 307,00
Tuotto-/kulujäämä	-15 749,11	14 157,04
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Rahoitustoiminta	8 329,10	14 699,55
Kulut		
Rahoitustoiminta	-20,41	-25,45
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	8 308,69	14 674,10
Tuotto-/kulujäämä	-7 440,42	28 831,14
TILIKAUDEN TULOS	-7 440,42	28 831,14
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-7 440,42	28 831,14

4. TASE

Rahayksikkö EURO	31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Muut saamiset	161 272,63	68 046,18
Siirtosaamiset	204 114,28	229 308,24
Lyhytaikaiset yhteensä	365 386,91	297 354,42
Saamiset yhteensä	365 386,91	297 354,42
Rahat ja pankkisaamiset	269 283,89	276 306,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	634 670,80	573 660,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ	634 670,80	573 660,49

Rahayksikkö EURO	31.12.2025	31.12.2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Toimintapääoma (ed. tilikausien ylijäämä/alijäämä)	119 281,92	90 450,78
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-7 440,42	28 831,14
Oma pääoma yhteensä	111 841,50	119 281,92
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Saadut ennakot	381 569,34	265 217,58
Pitkäaikainen yhteensä	381 569,34	265 217,58
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	86 696,54	129 019,95
Ostovelat	2 200,45	10 278,94
Muut velat	6 106,19	4 371,45
Siirtovelat	46 256,78	45 490,65
Lyhytaikainen yhteensä	141 259,96	189 160,99
Vieras pääoma yhteensä	522 829,30	454 378,57
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	634 670,80	573 660,49

Tulostavoitteet 2023–2027

	TAVOITE	TOTEUMA 2025	TOTEUMA 2023–2025
Uudet työpaikat htv (ei vuosikohtaista seuranta)	100		28,75
Tuettavien yritysten määrä	150	83	167
▪ josta uudet yritykset	75	12	32
▪ nuorten yrittäjien määrä	35	8	18
Tuettavien yhteisöjen määrä	150	29	77
Hankeissa tehtävät talkootunnit	70000		10981
Rahoitetut liikunta-, harraste- ja kokoontumispaikat	200	19	48
Aktiivisesti osallistuvat nuoret	1000	64	331
Älykkäät kylät -strategiat	5	1	1
Älykkäät ja digitaaliset ratkaisut	150	31	69
Ympäristö- ja ilmastotoimet	80	11	28
Kansainväliseen toimintaan osallistuvat			
▪ organisaatiot	20	1	4
▪ henkilöt	100	2	18
Omat rahoitusvälineet, rahoitettujen hankkeiden määrä			
▪ Yhteisö Leader		61	158
▪ Startti Leader		111	286
▪ Nuoriso Leader		30	95

Nivala-lehti 27.2.2025

Viljan tarina menneestä nykyaikaan

Katvalan kotiseutumuseolla nähdään syksyllä uusi näyttely.

Reetta Ängeslevä

Katvalan kotiseutumuseolla nähdään tulevana syksynä uusi näyttely. *Viljan tarina* -näyttely kertoo viljan viljelyn tarinan käsi- ja hevospellien ajasta nykyaikaan.

- Näyttelyssä käydään läpi paikallisen viljanviljelyn ja -käsitteilyn tarinaa menneestä nykyaikaan, kertoo Nivala-Seuran toiminnanjohtaja ja näyttelyn suunnittelija **Jutta Ojala**.

Näyttely käsittelee myös ihmisen ja elinympäristön suhdetta. Mitä käy, jos kaikki epäonnistuu.

- Näin mukaan saadaan myös suuren näkävyyden tapahtumat ja pettuleivät.

Näyttely rakentuu Katvalan pihapiirissä sijaitsevaan vanhaan riiheen. Riihen katto korjattiin viime kesänä, minkä myötä riiheen vapautui näyttelytilaa.

NÄYTTELYN IDEA syntyi korjattusta riihestä. Aikaan riihi oli rakennus, jossa kuivattiin ja puitiin viljaa.

- Katvalan riihessä on savun mustaamat seinä ja tila on muutenkin pimeä. Siitä saadaan helposti vaikuttava valoilla ja digitaalilla näyttöllä.

Katvalan riihessä lattioiden kor-

keuserot eivät ole suuria, joten näyttelytilasta on mahdollista saada huomattavasti muita Katvalan tiloja esteettömämpi.

Näyttelyyn on tarkoitus tehdä myös pelillinen oppimisolusta, joten viljanäyttely antaa enemmän myös nuoremmalle väelle.

- Kulttuuriperintö ei siirry enää samalla tavalla, kun tilojen määrä on vähentynyt. Tällä tavalla saadaan siirrettyä perinnetietoa uusille sukupolville.

MATERIAALIN KERUU näyttelyä varten on jo käynnissä, mutta itse näyttelyn rakentaminen aloitetaan keväällä. Riiheen vedetään sähköä ja digitaalisia alustoja varten, ja esineistöä siirretään omille paikoilleen.

- Isompi esineistö tulee näyttely-

LIISA ÄNGESLEVA

Tulevana syksynä Katvalassa nähdään uusi näyttely, jonka suunnittelija on Jutta Ojala.

elosuojan puolelle.

Näyttely on tarkoitus avata Katvalan sadonkorjumarckkinpäivänä 30. elokuuta. Näyttely jää pysy-

väksi osaksi Katvalan kotiseutumuseota.

- Vilja on tärkeä aihe alueen ihmisille.

Haapavesi-lehti 24.4.2025

8 UUTISET

Haapavesi / Torstaina 24. huhtikuuta 2025

Haapavesi / Torstaina 24. huhtikuuta 2025

Iida Hautakoski vaihtoi hoitoalalta yrittäjäksi autojen pariin

"Haaveena tämä oli ollut minulla jo pitkään ja tuntuu nyt omalta jutulta."

Suvi Hyttinen

Iida Hautakoski on perustanut Haapavedelle autofiksaamo-yrityksen, FixitPro. Sen toiminta alkaa virallisesti huhtikuun alusta Puikkiläntien varressa sijaitsevassa hallissa.

- Filiaan autoja, eli pesen siistittä ja ulkos, myytän, pinnoitan ja oion pienillä lomoilla maalipintaa rikkomattomalla oikaisu menetelmällä. Lisäksi minulle tulee autonpesu- ja hisomatutteiden jälleensmyyntiä, yrittäjä listaa.

FixitPron kautta tehdään myös rakennusalan hommia.

- Vielä tulee sitä paikka nyt vuokratyömiehenä toiselle yritykselle. Itsekkin voin mennä remontti-hommiin kaveriksi, jos tarve vaatii, mutta pääsääntöisesti pysyn täällä auton parissa.

AUTOALAN perustustutkimus nyt 35-vuotias Iida opiskeli muutama vuosi yliopiston jälkeen, mutta koska alalle oli vaikea löytötyötä

päätyi hän myöhemmin opiskelumaan lähihoitajaksi.

- Nuoripoliset ihmiset eivät ehkä silloin olleet oikein haluttuja autoalan töihin, ja lähihoitajalle taas oli tuohon aikaan tosi hyvin töitä.

- Valmistuin lähihoitajaksi 2015, mutta jän sen jälkeen ajattelin, ja työelämäni lähden 2019. Alkuun olin Attendölla ja sitten olen kierrellyt vähän kaikkialla.

Viimeisin hoitoalan työpaikka Iidalla oli Haapaveden kuntosu-tyksikössä, mutta työsuhteen päättyi tammikuussa.

» - Haapavedeltä ei löytynyt töitä lähihoitajalle, joten ajattelin, että olisiko nyt oman yrityksen aika.

- Haapavedeltä ei löytynyt töitä lähihoitajalle, joten ajattelin, että olisiko nyt oman yrityksen aika.

Iida arvoo, että nykyään naisia työstetään jo aika paljonkin autoalalla.

- Ehkä meitä naisia pidetään jo parempinaakin tällaisissa hommissa, koska ajatellaan, että olemme niistä tarkempia.

Miehisistä työtä autojen parissa Iidalle ovat pesut, niin sisäkuin ulkopuolelta.

- Siinä näkee parhaiten oman käden jäljen.

- PDR-oikaisu menetelmä mi-

millä on vielä uudempi juttuna vähän opetteluksa, mutta nyt sekin lähtee luonnistumaan.

AUTOFIKSAAMON perustaminen vaati haalin vuokrauksen lisäksi paljon investointeja, muun muassa pesuriin, valojen, lattiatiloi-

Iida Hautakoski opiskeli nuorena autoalan perustutkimus, mutta tähän saika hän on puuhannut autojen parissa vain harrastusmielessä.

SUVI HYTTINEN

den ja monenlaisten tarvikkeiden hankintaa.

- Isona apuna yrityksen perustamisessa oli se, että sain Keski-piste-Leaderin kautta Elin maaseuturahaston käynnistystuen ja investointitukea. Mäni aloittava

Auton pesu on Iidalle mielenkiintoisempaa, ja tiedoksi hänelle on myös, että fiksaamon halli pysyy siistinä. Avajaisia siellä vietetään vappuna.

Yrittäjä ei ehkä tiedäkään, että voi saada tällaisia tukia, Iida toteaa.

Iida uskoo, että asiakanta autoteksaamoon riittää alueella, sillä vastaavia käsipesu- ja hisomatutteita yrityksiä ei paljon lähiseudulta löydy. Automaattipesuköihin hän ei itse omaa autoaan veisi.

- Niissä tulee autoihin vain li-

sää naarmuja, hän tuumi.

Lähtöisin Iida Hautakoski on Alinalta, mutta nykyään koti on kylänsijainnassa. Vapaa-aikalla hän harrastaa kuntosalilla ja viihtyy kolmen lapsensa kanssa kotona.

Palkitsemisia

Ponnistelut, rohkeus ja päättäväisyys toi Ahtolle Vuoden Leader-toimija -palkinnon

Sonja Röytiö

Pyhäjärvinen Lamminahon Ahto ry palkittiin Keskipiste-Leaderin kevätkokouksessa Vuoden Leader-toimijaksi. Palkinnon myöntämisen perusteena on Ahton vuosikymmeniä kestänyt ennakkoluuloton ja päättäväinen kehittämis-työ alueen harrastusmahdollisuuksien hyväksi, useat Leader-hankkeet sekä lukematon talkootuntien määrä niin hankkeissa kuin niiden ulkopuolellakin.

TIISTAINA 29. huhtikuuta Keskipiste-Leader ry palkitsi kevätkokouksessaan alueen toimijoita jo perinteiseen tapaan. Vuodesta 2010 saakka Keskipiste-Leader on luovuttanut alueen aktiiviselle toimijalle kiertävän pöllöpatsaan. Pöllöpatsaan mukana on myönnetty Vuoden Leader-toimija -titteli esimerkiksi hankkeille, toimijoille tai yrityksille, jotka ovat toimineet hyvinä esimerkkinä muille. Palkinnon saamisen edellytyksenä on, että toimija tai hanke on tehnyt jotain hieman muista poikkeavalla tavalla tai jotain, mikä on vaatinut erityisen paljon ponnisteluja, rohkeutta ja päättäväisyyttä. Tänä vuonna tuo titteli myönnettiin pyhäjärviselle Lamminahon Ahto ry:lle. Keskipiste-Leader pohjustaa tiedotteessaan, että 50 vuotta sitten aloitettu Honkavuoren liikunta- ja luontokeskuksen alu-

Fakta

- **Nivala-Haapajärven** ja Haapaveden-Siikalatvan seutukuntien alueella toimiva Keskipiste-Leader kehittää muiden Leader-ryhmien tavoin maaseutua neuvomalla ja aktivoimalla sekä rahoittamalla paikallisia maaseudun kehittämishankkeita ja yrityksiä.
- **Leader-ryhmä** on rekisteröity yhdistys, joka kannustaa maaseudun asukkaita kehittämään kotiseutuaan, lisäämään sen viihtyisyyttä sekä synnyttämään uusia työpaikkoja ja yrityksiä.
- **Pääosa Leaderin** rahoituksesta tulee EU:n maaseuturahastosta.

Lamminahon Ahto ry:n edustajat Kauko Tikkanen ja Jukka Lehtosaari noutamassa Vuoden Leader-toimija -palkintoa kevätkokouksessa.

een kehittäminen on edennyt voimakkaasti tällä vuosituhanella, ja siitä on kasvanut yksi merkittävimmistä maastohiihdon keskuksista Suomessa. Aluetta on kehitetty Leader-hankkeilla 90-luvun lopulta lähtien. Maastohiihdon lisäksi alueelta löytyy muutakin virkistys- ja harrastusmahdollisuuksia, kuten maastopyöräreitit, frisbeegolf-rata ja juoksupurtaat. Juuri päättyneessä viime-

simmässä Viihtyisämpi - monipuolinen Honkavuori -hankkeessa päivitettiin myös Hiisituvan lämmitysjärjestelmä öljylämmityksestä maalämpöön.

- Tämän Vuoden Leader-toimija -palkinnon myöntämisen perusteena onkin vuosikymmeniä kestänyt ennakkoluuloton ja päättäväinen kehittämis-työ alueen harrastusmahdollisuuksien hyväksi, useat Leader-hankkeet sekä lukematon talkootuntien määrä hankkeissa ja niiden ulkopuolella. Yhteisöllisyys eli yhdessä tekeminen ja kokeminen on yhdistystoiminnan ja seuratoiminnan kulmakivi. Lamminahon Ahto on osoittanut sen, mitä rohkeaa yhdessä tekeminen mahdollistaa, Keskipiste-Leaderilta avataan.

KEVÄTKOKOUKSESSA PALKINNON Lamminahon Ahton puolesta vastaanottivat viimeisimmän kolmevuotisen hankkeen aikaiset johtokunnan jä-

senet: hankevastaava ja sihteeri **Jukka Lehtosaari** sekä silloinen puheenjohtaja ja nykyinen varapuheenjohtaja **Kauko Tikkanen**.

- Tämän takana on pitkä työ ja satojen ihmisten aikaansaannos. Se ei ole pelkästään Lamminahon Ahton, eikä lamminaholaisten vaan se on kaikkien pyhäjärvisien yhteinen saavutus. Pelkästään Hiisituvan teosta löytyi vihkoon kirjattuna 265 eri talkoolaisen nimeä. Talkootunteja tuli siinä pelkästään jo 10 000, Tikkanen nostaa yhdeksi esimerkiksi monista.

Karkeasti hän arvioi, että Leader-hankkeita Lamminahon Ahtolla on ollut kaikkiaan karvan alta kymmenen ja Leader-tuista on ollut suuri apu Ahton monien hankkeiden toteutumisessa ja alueen viihtyvyyden takaamisessa. Tikkanen kuvailee, että seuran johtokunta toimii hankkeissa veturina, mutta talkoolaiset ovat se kan-

”

Tämän takana on pitkä työ ja satojen ihmisten aikaansaannos.

tava voima.

- Onhan se hienoa, että huomoidaan. Eihän näitä sen takia tehdä, että joku niistä kiittäisi, mutta onhan sekin hieno palkio tekijöille. Kyllä saa olla ylpeä porukasta!

Vuoden Leader-toimija -palkinnon lisäksi kevätkokouksen yhteydessä ohjennettiin Vuoden Nuorisoleader -palkinto Piippolan nuorille onnistuneesta ja poikkeuksellisesta Halloween-pakopelin toteuttamisesta.

HUHTIKUISESSA KOKOUKSESSAAN Keskipiste-Leader myönsi myös rahoitusta yrityksille ja yhteisöille. Pyhäjärvelle myönnettiin hanketukea sekä Yhteisö Leader -rahoitusta. Pyhäjärven Pohdille myönnettiin 4745 euron suuruinen tuki Suurlavan remonttihankkeeseen, jossa parannetaan Pyhäjärven Suuriavan rakennuksen energiatehokkuutta uudella ovela ja uusitaan pintoja maalauksella ja WC-tilojen remontoimalla. Ruotasen kyläyhdistykselle myönnettiin 624 euron tuki kylätoiminnan opintomatkaan Utajärvelle. Lohvan kyläyhdistykselle taas myönnettiin 800 euron suuruinen kehittämistuki kylätalon salin uuni- saneeraukseen.

Oikaisu

VIIME LEHDEN sivulla 11 julkaistussa jutussa Pyhäsalmen Laulumiehistä oli pari nimivirhettä. Perustajajäsenistä kuorossa oli mukana pisimpään **Rauno Kinnunen**, ei Kyllönen. Kuoronjohtajien listasta puuttui **Taio Virtanen**.

Pekka Hänninen, Joni-Pekka Ollila ja Klaus Haukipuro kasasivat jalkapallomaaleja torstaina.

Vattukylän leikkipihaa rakennetaan kesän ajan talkoovoimin

Minka Leppänen

Vattukylän koululla on paiskittu hommia talkoovoimin kevään ja alkukesän aikana. Kyläyhdistys toteuttaa Vattukylän leikkipiha-hanketta, joka sai viime keväänä 85 000 euron rahoituksen Keskipiste-Leaderilta.

Hankkeessa rakennetaan Vattukylän koulun pihapiiriin leikkipuisto ja tekonurmi sekä kunnostetaan iso monitoimikenttä. Tekonurmikenttä mahdollistaa monipuoliset pallopelit kaukalossa kesäisin ja talvisin.

Lisäksi kaukaloon uusitaan ajanmukaiset energiatehokkaat valaisimet.

Työt Vattukylän koululla aloitettiin **Teemu Haukipuron** mukaan viime syksynä ja tarkoitus olisi saattaa projekti loppuun tämän kesän aikana.

- Syksyn talkoissa oli puiden kaatoa ja halon tekoa, Haukipuro kertoo.

- Vapun jälkeen aloitimme talkoot ja nyt on tehty kaikenlaisia. Leikkivälineitä ja niiden valumuotteja on rakennettu ja vanha jääkiekkokaukalo on purettu ja salaajitettu. Turva-alueiden pohjat ovat myös hyvällä mallilla, hän jatkaa.

VIIMEISIMMÄLLÄ talkookerralla vattukyläläiset saivat koottua keinuhevoson, tasapainolaudan ja kiipeilytelineen. Jälkimmäinen oli kiinnostanut kylän lapsia kovasti.

Leikkivälineitä on tulossa koulun pihapiiriin monipuolisesti. Ne kootaan suurimmaksi osaksi talkoovoimin, lukuun ottamatta vaijerirataa ja kookkaampaa kiipeilykeskusta, jotka ammattilaiset tulevat asentamaan.

- Leikkivälineiden kasaamisen osalta me talkolaiset olemme kaikki ensikertalaisia, joten kasaamme vain ne yksinkertaisimmat, Teemu puhelee.

TALKOOLAISIA on Teemun mukaan riittänyt hyvin ja myös Vat-

Vattukylän koulun pihassa on jos jonkinmoista leikkihärvellä odottamassa kasaamista. Talkooporukka kasaa Teemu Haukipuron mukaan yksinkertaisimmat laitteet. Vaijeriradan ja kiipeilykeskuksen tulevat kasaamaan asentajat.

tukylän lapset ovat osallistuneet talkoisiin. Mukaan kuitenkin mahtuu vielä ja apukädet ovat talkoissa toivottuja. Talkooväki kokoontuu kesän aikana Vattukylän koululla tiistai- ja torstai-iltaisin.

- Mukava, kun on ollut eri ihmisiä talkoissa. Mielellään toki otetaan lisää porukkaa mukaan, eikä tarvitse osata tehdä kaikkea vaan arkijärjellä pärjää. Yhdessä luemme ohjeita ja teemme, Teemu sanoo.

- Sekin on kiva, että lapset ovat olleet mukana. Talkoisiin osallistumalla he huomaavat, ettei mikään tule elämässä automaattisesti, vaan pitää tehdä juttuja. Syksyllä lapset kantoivat halkoja ja nyt keväällä he ovat olleet nypimässä nauloja, hän jatkaa.

Omalta kylältä löytyy monenlaisia osajaa, Teemu kertoo. Esi merkiksi sähkö- ja kaivuutöihin on apu löytynyt läheltä ja muonitus on pelannut mallikkaasti.

TIISTAIN TALKOISSA jatkettiin leikkivälineiden kasaamista. Tarkoituksena oli myös maalata, mutta sade sotki suunnitelmat sen osalta. Hommaa kuitenkin riitti ja paikalle saapui väkeä kehnosta säästä huolimatta.

Pekka Hänninen, Joni-Pekka Ollila ja Klaus Haukipuro pystyttivät

uusia jalkapallomaaleja. Kolmikko oli tehnyt jo monta reissua talkoisiin Vattukylän koululle, Klaus välillä myös traktorin kanssa.

TOISTA KERTAA talkoisiin osallistuivat **Päivi Haukipuro** ja **Irja Pelkonen**. Kaksikko pääsi hiomahommiin, kun maalaamaan ei pystynyt. Edeltävällä kerralla he olivat keräämässä roskia ja laittamassa evästä muulle porukalle. Päivi ja Irja kehuivat, että edeltävällä viikolla talkoissa oli hyvä yhteishenki ja huumoria riitti.

Päivi povaa, että uusista leikkivälineistä vaijerirata voisi olla "kova sana" lasten keskuudessa.

- Minulla on hoitolapsia kotona ja he ovat selanneet leikkiväline-esitettä ja kyselleet kovasti milloin leikkipaikka on valmis, Päivi kertoo.

VATTUKYLÄN KOULULLA laitoshuoltajana työskentelevä **Erja Poikkimäki** hääräsi tiistaina muonituspuolella. Hän oli jo ennen talkoiden alkamista lupailut, että voisi tulla hommiin tuuttuun paikkaan köökin puolelle.

Myös **Sara** ja **Sampsu Pelkonen** tulivat talkoilemaan koululle tiistaina. Heidän ensimmäiseksi tehtäväkseen tuli keinujen puupintojen hiominen.

MINKA LEPPÄNEN

Kahdeksalla Nivalan kylällä on uusi retkeilypaikka

Miltä kuulostaisi makkaranpaisto jokimaisemassa tai nokipannukahvit metsän suojassa?

Roetta Ängeslevä

Nivalan kylillä on tänä kesänä ollut rohinna, kun Näkyvä+ -hanke pyyhkähti rakennusvaiheeseen. Näkyvä+ -hanke on jatkoa Näkyvä-hankkeelle, joilla kehitetään Nivalan kylien retkeilypaikkoja ja nähtävyyksiä.

- Kyläläiset ovat olleet todella tyytyväisiä hankkeeseen, kertoo projektikoordinaattori **Janna Korpi**.

Näkyvä+ -hankkeessa kulkee rinnakkain kehitys- ja investointihanke. Hankkeelle myönnettiin viime keväänä Keskipiste-Leaderilla rahoitusta.

- Kyläläiset hoitavat rahoituksen omaosuuksien koolalla.

Investointihankkeessa mukana olevat kahdeksan kylää saivat itse päättää mitä rakentavat tai kunnostavat kylillä. Kyläläiset päättivät kunnostaa kaksi virkistysaluetta ja rakentaa kuusi uutta tulisteipaikkaa.

KUNNOSTETTUIEN retkeilypaikkojen kunniaaksi kyläläiset järjestävät vuorotellen loppukesän ja syksyn aikana kylien luontokohteiden avajaiset. Ensimmäisenä vuorossa oli Karvoskylän Hoviranta 16. elokuuta.

- Hovirannassa on kunnostettu grillikatot, huussi, tiealueelle sekä pieni parkkialue rantaan. Siellä on joen varressa virkistysalue Jokihovin takana.

Siitä kahden viikon päähän perjantaina 29. elokuuta vietetään Pahlkaperän Pohjojärven virkistysalueen avajaisia. Virkistysalueella on kunnostettu ranta-alueita.

- Rannalle on tuotu hiekkaa ja siellä on maallattu grillikatot, huussi ja pukukoppi.

SAMANA VIIKONLOPPUNA lauantaina 30. elokuuta Haikaran Sikorannassa vietetään kylän luontokohteen avajaisien lisäksi venetsialaisia.

- Tapalitusmassa voi saunaa lärysauhanassa ja osallistua onkiksiin.

Sikorantaan rakennettiin uusi laavu, joka sijaitsee joen rannalla. Tapahtumaan on kutsuttu Haikaran koululta, sillä rannassa on vain vähän parkkialueita.

Syyskuun 6. päivänä vietetään vuorossa Koskenperän Majamäen kohteen avajaisia. Avajaiset järjestetään Koskenperän lavalla ja Majamäellä, retkeilykohde löytyy metsän siimeksestä.

- Koskenperälle on rakennettu

Yksi kökkäporukalla rakennetuista retkeilykohteista on Haikaran Sikorannalla sijaitseva laavu.

Karvoskylän Hovirannan avajaisissa väkeä riitti.

metsään kotalaavu. Ohjeistus laavulle on Koskenperän lavalta.

SYYSKUUNSA jokaiselle viikonlopulle löytyykin ohjelmaa, sillä kaikki hankkeen kylien luontokohteiden avajaiset vietetään syyskuun loppuun mennessä. Haapa-perän Jakonmutkan matolaiturilla avajaisia vietetään 13. syyskuuta.

- Joen pientareelle on rakennettu kotalaavu ja rantaa on kunnostettu. Alueelle on tehty myös parkkialue.

Järvikylälle on myös rakennet-

tu kotalaavu. Sen avajaisia vietetään 19. syyskuuta. Kotalaavu sijaitsee Järvikylän koulun takana, ja se on suunniteltu myös koulun käyttöön.

- Kotalaavun puiden pinta on poltettu sisäpuolelta, niin se on kestävämpi kuin käsittelemätön puu.

SARJANKYLÄ-ERKKILÄN Riitakalliolla työt ovat vielä kesken, mutta avajaisiin mennessä on luvattu siellä olevan valmiista. Riitakalliolle rakennetaan pitkospuut, reittimerkinnot ja laavu. Riitakal-

liolta kerrotaan paljon kummitustarinoita.

- Kyläläiset sanoivat, että olen niin hyvä työtä tehnyt, että minä saan kunnian yöpyä laavulla ensimmäisenä kummitusten kanssa, Korpi kertoo nauraen.

Syyskuun viimeisenä viikonloppuna, 27. syyskuuta avajaisia vietetään Maliskylän Kivellä. Myös sinne rakennetaan kotalaavu ja Kivellä lyhyemmän päässä luontopolku kunnostetaan.

- Luontopolulle tulee tauluja, jotka kertovat millaista kasvustoa siltä löytyy.

NÄKYVÄ+ -HANKE on Euroopan maaseuturahaston 2023-2027 ja Keskipiste-Leaderin rahoittama hanke, jonka päätavoite on saattaa Nivalan kylien luontokohteet tutuiksi ja saavutettaviksi.

Toteutusalueena on hankkeeseen mukaan lähteneiden yhdistysten kotikylät Nivalassa. Mukaan lähteneet yhdistykset ovat Pahlkakylän Kalastusseura ry, Haikaran maa- ja kotitalousseura ry, Karvoskylän kyläyhdistys ry, Järvikylän vanhempainyhdistys ry, Maliskylän nuorisoseura ry, Koskenperäset ry, Sarjankylä-Erkkilän kyläyhdistys ry sekä Haapa-perän kyläseura ry.

FAKTA

Kylien luontokohteiden avajaiset

▶ 16.8 klo 13-16 Karvoskylä, Hoviranta (Yliemerikuja 40)

▶ 29.8 klo 18-21 Pahlkaperä, Pohjojärvi (Pahlkalantie 26)

▶ 30.8 klo 18 - Haikara, Sikoranta, Kujetus koululta rantaan (Vällylantie 310)

▶ 6.9 klo 13-16 Koskenperä, Majamäki, Lähtö/ohjeistus Koskenperän lavalta (Järvikyläntie 1630)

▶ 13.9 klo 13-16 Haapa-perä, Matolaituri, Jakonmutka (Kulku: Aittoperäntie 588/ Haapa-peräntie 353)

▶ 19.9 klo 18-20 Järvikylä, Järvikylän koulu (Järvikyläntie 329)

▶ 20.9 klo 14-17 Sarjankylä-Erkkilä, Riitakallio (Kaskenmäentie 110-142)

▶ 27.9 klo 13-16 Maliskylä, Kivellä (Hakasaari 4)

Siikajokilaakso 27.8.2025

18 Elämäntvrtä

SIIKAJOKILAAKSO

Keskiviikkona 27. elokuuta 2025

Entisen näkökeskuksen paikalle remontoiduissa tiloissa alkaa olla pientä hienosäätöä vaille valmista.

Tilat vaihtuivat isompiin

• Kuntosaliryittäjä Matleena Hyytinen vaihtaa isompiin tiloihin. Piippolassa asuva yrittäjä ja valmentaja avaa uuden Kelo Wellness Centerin Pulkkilään.

Melkein kaikki on valmista. Matleena Hyytinen on valmis avaamaan Pulkkilassa sijaitsevan uuden kuntokeskuksensa Kelo Wellness Centerin.

Kaikki alkaa olla paikoillaan. Alnoastaan sähkölukkua vielä odotellaan. Hyytinen on huvannut asiakkaalleen kuntosalin olevan auki aamuvierestä iltayhteentoista, mutta ei vielä osaa sanoa, kuinka paljon hän itse aikoo viettää aikansa salillaan pitkän päälle.

-Alkuun minua näkyy varmasti siellä paljon. Asiakkaat hakevat liikkänsä ja autan, kun ilmenee kysyttävää, Hyytinen sanoo.

Piippolassa asuvalle ja siellä tähän saakka kuntosalia pitäneelle Hyytiselle Pulkkilan tilat mahdollistavat kertaloikan suurempiin tiloihin.

-Halusin rakentaa tästä salin, johon on helppo ja kiva tulla ja joka ei ole täyteen ämpäpö, vaan huolella miehitetty.

Matleena Hyytinen opasti Elina Äijää kuntosalilaitteen kanssa ennen avajaisia.

Vapaiden painojen lisäksi kuntosalilta löytyy laitteita sekä tilaa toiminnalliselle harjoittelulle.

Matleena Hyytinen

- Kuntosaliryittäjä ja personal trainer.
- Iki: 26.
- Perhe: mies ja kohta 5-vuotias lapsi.
- Asuu Piippolassa.
- Harrastukset: kuntosali ja luonnossa liikkuminen.

UUDELLA SALILLA on rajatut alueet toiminnalliselle harjoittelulle, laitteilla harjoittelemiselle ja vapailla painoilla harjoittelemiselle sekä oma pieni alue keuhonhuollolle tai tarvittaessa ryhmäliikunnalle.

-Ja ihan tässä tällä viikolla huomasi, että saan oman tilan myös lapsille, jos joku haluaa tulla lapsen kanssa treeniin, Hyytinen sanoo.

Hyytisen tämänhetkisisä asiakkaissa korostuvat naiset. Hän kuitenkin korostaa, että kaikki ovat salille tervetulleita.

Hyytinen on saanut yritystoimintaansa Keskipäite-Leaderin Sarti Leader -rahoitusta, mutta 60-70 neliön tilojen vaihtaminen liihas 300 neliön tiloihin on huomollisesti taloudellisesti kova panostus.

-Olen minä tietenkin kuullut sellaistaakin puhetta, että ei niin pienellä paikkakunnalla mikään kannata. Onhan tässä paljon rahaa

kiinni, mutta haluan myös näyttää, että pienelläkin paikkakunnalla voi yrittää.

HYYTISESTÄ TULEE saliryittäjän lisäksi kertaheitoilla myös vuokranantaja. Entisiin Siikalatvan Näkökeskuksen tiloihin avautuvan kuntosalin yhteyteen avautuu myös kaksi muuta tilaa.

Toinen tarjoaa kauneuden hoitoon liittyviä palveluja, toinen älyliikuntavalmennukseen liittyviä palveluja aluksi ja työyhteyttä tarjoavaa seuravassa vaiheessa. Kaikki kolme toimijaa avavat ovensa samaan aikaan lauantaina 30. elokuuta.

Tähän mennessä Hyytinen on tarjonnut personal training -palveluja eli henkilökohtaista valmennusta sekä paikan päällä että etänä. Uuden laajemman salin myötä hän uskoo, että uusia asiakkaita löytyy etenkin lähialueelta.

Henkilökohtaisena valmentajana Hyytinen pitää tärkeimpänä työkalunaan sosiaalista mediaa.

-Kyllähän se on tärkein työkalu minulle. Sieltä asiakkaat minut löytävät. Kuitenkin nyt kun olen meidän hyvällä paikalla, tässä löytyy mieltä, miten ohikulkueva liikkemettä voitaisiin hyödyntää parhaalla tavalla.

VILLE KOIVUNEN
Siikalatva/Pulkki

RISTO PUOLIMATKA

Uuden katsomon teko alkoi puiden kaadolla.

Kesäteatterin uusi katsomo alkaa nousta

Museovirasto on antanut tiukat raamit museoalueen uudisrakentamiselle.

Risto Puolimatka

Kun keskiviikkoaamuna kello tuli seitsemän, pärahti moottorisaha soimaan Katvalan museoalueella. Se oli kesäteatterin uuden katsomon lähtölaukaus. Teatteriä oli tämän kesän evakossa monitoimihallilla, mutta ensi kesäksi palataan taas Katvalan talonpoikaimuseon pihamaalle.

Isoja puita katsomon tieltä ei kaadettu oikeastaan kuin yksi iso haapa. Yli viisisentisiä puita kaatui parikymmentä, pääosin koivuja. Näyttämön takana oleva iso kuusi jää sijoilleen, sillä sen on Katvalan museoaluetta ylläpitävä kotiseutuyhdistys Nivala-Seura päättänyt itse suojella.

- Tälle syksylle tehdään niin paljon kuin ennätetään, sanoo katsomon rakentava yrittäjä **Ville Rajaniemi**.

Katsomo nousee samaan paikkaan, missä vanhakin, jo tiensä päähän tullut avokatsomo oli. Paikka on Katvalan päärakennuksen ku-

Suuret puut säästettiin.

peessa, pienen metsikön tuntumassa.

Katsomo pitää tehdä Museoviraston tiukkojen ohjeiden mukaisesti, kun se tulee museoalueelle. Rakenteissa pitää käyttää puuta, ja katsomon pitää olla siirrettävissä. Se seisoo kierretolpilla, ja siihen tulee huopakatto kuten Katvalan muissakin rakennuksissa on.

UUDESTA KATSOMOSTA tulee 250-paikkainen. Vaikka katsojat saavat suojan päälleen, ainakin toistaiseksi näyttämö jää vielä taivasalle. Katsomo on valmis kesäkuusi 2026.

Hankkeella on nimi eli Katvalan katveessa. Investoinnin osarahoittaja on Keskipiste-Leader ry.

- Omaan rahoitusosuutta Nivalan Kesäteatteri on kerännyt vuosikymmenten ajan esittämällä näytelmiä. Tämä projekti on ollut pitkä ja vaatinut pitkäjänteistä ja kauaskatseista työtä. Kiitos siitä kesäteatterilaisille ennen meitä, lausuu teatterin puheenjohtaja **Lilli Karjalainen**.

Karjalainen kertoo, että katsomo tulee pääasiassa kesäteatterin käyttöön, mutta kesäteatterilaisien kanssa voi neuvotella katsomon muusta käytöstä. Hän mainitsee esimerkiksi konsertit, stand up -esitykset ja vaikkapa vierailivat teatteriesitykset.

- Hallitus on riemuissaan, kun kauan muhinut projekti pääsee viimein starttaamaan, Karjalainen sanoo.

TAKATUHTO

Ensi viikolla: Kestilässä on mahdollisuus lounastaa makumatka maailmalle tehden.

Heikkinen mukana paneelikeskustelussa

Valtakunnalliset Nuorisoleader-päivät järjestetään 14.-16. marraskuuta Kuusamon Nuorisoleader- ja luontomatkailukeskus Oivangissa, ja ne kokoavat yhteen ennätysmäärän maaseudun nuoria vaikuttajia ja Nuorisoleader-työntekijöitä eri puolilta Suomea. Tiedotteen mukaan tapahtumassa järjestetään sunnuntaina Nuorten ääni maaseudulla -paneelikeskustelu. Keskustelu striimataan verkkoon, ja se on avoin kaikille kiinnostuneille.

Paneelikeskustelussa kuullaan nuorten näkemyksiä vaikuttamisesta ja tulevaisuudesta maaseudulla. Paneelin yksi nuori osallistuja on pyhäntäläinen Venla Heikkinen, joka tuo Siikajokivarren nuorten äänen kuuluviin Keskipiste-Leader ry:n edustajana.

Valtakunnalliset Nuorisoleader-päivät järjestetään vuosittain Nuorisoleader-toiminnassa mukana oleville nuorille sekä työntekijöille koko Suomen alueelta. Tänä vuonna päivien ohjelmasta vastaavat Pohjois-Pohjanmaan

Leader-ryhmät, ja ne järjestetään Koillismaalla Leader ry:n alueella. Päiville on ilmoitettunut noin sata nuorta ja nuorten parissa työskentelevää 19 eri Leader-ryhmästä.

PANEELISSA ON MUKANA Nuorisoleaderin nuorisotyöryhmien jäsenenä Venla Heikkisen lisäksi liminkalainen Maria Putula Nouseva Rannikkoseutu ry:stä. Muut paneelistit ovat Kempeleessä kasvanut somevaikuttaja Andreas Tolonen, europarlamentaarikko Merja Kyllönen, Lapin ja Posion nuorisovaltuuston jäsen Iida Lohi sekä Taivalkosken kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntahallituksen varajäsen Harri Karjalainen.

Paneelikeskustelu striimataan kaikille kiinnostuneille sunnuntaina 16. marraskuuta kello 9.00-10.00 Nuorisoleader Suomi -kanavalla YouTubeissa.

NUORISO LEADER on nuorten näköistä kehittämistä. Toiminta tarjoaa 13-25-vuotiaille rahoitusta

omien projektien ja yrityskokeilujen toteuttamiseen. Lisäksi nuoret pääsevät osallistumaan päätöksentekoon nuorisotyöryhmissä omalla alueellaan. Leader-toiminta on Euroopan laajuisista ja myös nuorten toimintaan liittyvä vahvasti kansainvälinen yhteistyö.

Suomen Leader-ryhmät ovat olleet edelläkävijöitä nuorten osallistamisessa paikalliseen kehittämiseen.

- Nuorisotyöryhmän jäsenet päättävät nuorten tapahtumiin ja yrityskokeiluihin jaettavasta rahoituksesta, vaikuttavat alueensa kehittämiseen ja pääsevät osallistumaan kansainväliseen toimintaan, kertoo tiedotteessa Nouseva Rannikkoseutu ry:n nuorisosaattori Riikka Kylmäoja.

Pyhäntäläinen Venla Heikkinen tuo nuorten ääntä kuuluviin muun muassa Kuusamossa järjestettävien Valtakunnallisten Nuorisoleader-päivien paneelistina.

LEADER

Ihmisten kokoisille ideoille!

